

شناسایی و مطالعه ارقام محلی انگور در کاشمر

محمد صانعی شریعت پناهی^۱ و علی مختاریان^۲

۱- گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

۲- بخش تحقیقات باغبانی مرکز تحقیقات کشاورزی خراسان، مشهد

انگور یکی از مهمترین میوه های دنیا محسوب می شود. به طوریکه $\frac{1}{4}$ تولید میوه دنیا مربوط به میوه انگور است. ایران نیز از مراکز مهم تولید انگور در دنیا به شمار می آید.

ایران یکی از مراکز پیدایش و گسترش انگور در دنیا بوده و از دیرباز مردم این مرز و بوم با کشت و کار آن آشنایی داشته اند. مناطق شمال غربی کشور به دلیل داشتن ارقام وحشی از مراکز پیدایش انگور محسوب می شوند و به عقیده محققین باغبانی کشور حدود ۶۰۰ رقم انگور در ایران وجود دارد، که این بیانگر غنی بودن ایران از لحاظ ذخایر ژنتیکی انگور در جهان است.

با توجه به اینکه ارقام بومی، منابع ژنتیکی محدود و غیر قابل جایگزین می باشند و عوامل متعددی از جمله موانع طبیعی، توسعه صنعت و شهرنشینی، جایگزینی ارقام اصلاح شده، استفاده از نهاده های مخرب کشاورزی آنها را تهدید می کنند و از طرفی برای بدست آوردن ارقام پرمحصول، مقاوم به آفات و امراض و تنش های محیطی نیاز به این منابع می باشد، بنابراین باید در حفظ آنها کوشید.

به همین منظور مطالعه و شناسایی ارقام انگور کاشمر براساس دیسکرپتور IBPGR انجام شد و مشخص گردید که با توجه به خصوصیات ذیل، ارقام مورد مطالعه به گونه *Vitis vinifera* L. تعلق دارند.

۱- تمامی ارقام دارای پیچک های غیر متوالی هستند.

۲- سطح بذر آنها صاف است.

۳- گره ها برجسته و دارای دیافراگم می باشند.

۴- تمام ارقام فاقد عدسک هستند.

۵- جوانه انتهایی شاخه جوان در انتها باز و یا نیمه باز می باشد.

۲۱ رقم از ارقام بومی منطقه کاشمر طی سالهای ۷۳-۷۲ شناسایی شدند و کلید شناسایی براساس خصوصیات زایشی و رویشی آنها تهیه گردید.